

DE RAADSHEER

17de jaargang, nr. 4, december 1995

DE RAADSHEER, december 1995, 17de jaargang nummer 4

REDACTIE RAADSHEER

Rita DeCoursey

Fagelstraat 39, tel. 515 58 86

Gijsbert van Es

Fagelstraat 38, tel. 517 29 30

Emily Groenewegen-Gülcher

Rijnsburgerweg 151, tel. 517 47 05

Maarten Mentzel

Johan de Wittstraat 38, tel. 517 25 70

Johanniek van der Molen

Fagelstraat 16, tel. 515 71 35

Aan deze aflevering werkten voorts mee
(in alfabetische volgorde)

Marc Biemans, Birgitte Bulgakov, Marjan Bults, Jos Buurman, B.C. Damsteegt, Rob Grootenhuis, J.W. Heringa, Vera Jansen, Kees Koning, Carolien Kruijff, Eric Liang, Bram van der Loeff, Rob Mante, Michiel Rohlof, Xandra Rotteveel, Kees Swart, Siward Tacoma, Peter Vader, Jos Vernooij en A. van Zuiden

Illustraties

Judith Tasseron (voorkant)

Foto's

Rob Mante (Hasan en Husejn)

De Raadsheer is een uitgave van de Vereniging Raadsherenbuurt te Leiden.

Het blad verschijnt tenminste 4 maal per jaar.

De redactie is voor haar beleid achteraf verantwoordig schuldig aan het bestuur van de vereniging.

Gesigneerde artikelen komen voor verantwoording van de auteur. Ingezonden stukken kunnen worden ingekort.

Eerstvolgende aflevering: maart 1996

Copy graag vóór 8 maart 1996 bij redactie-secretariaat, liefst aangeleverd op diskette.

Oplage : 375 exemplaren

Redactie-adres : Fagelstraat 16

BESTUUR VERENIGING RAADSHEREN- BUURT

Rob Grootenhuis (voorzitter)

Fagelstraat 14, tel. 515 47 69

Jeanet van der Vlist (secretaris)

Johan de Wittstraat 46, tel. 517 45 24

Nanette van Beukering (penningmeester)

Johan de Wittstraat 17, tel. 515 43 71

Rianne Boonstra

Fagelstraat 16, tel. 515 71 35

Mariëtte Bos

Johan de Wittstraat 21, tel. 517 04 80

Titia Bouma

Fagelstraat 37, tel. 517 00 63

Rita DeCoursey

Fagelstraat 39, tel. 515 58 86

Flip Spierenburg

Johan de Wittstraat 47, tel. 515 36 90

CONTACTPERSONEN IN DE BUURT

Gevonden Voorwerpen:

Rita DeCoursey (zie bestuur)

Contacten met OPA:

Nanette van Beukering (zie bestuur)

Openlucht-theater:

Tom van Leeuwen

Johan de Wittstraat 34, tel. 515 59 97

Ouderenhulp:

Rob Grootenhuis (zie bestuur)

Diefstal/inbraak:

Rob Grootenhuis (zie bestuur)

Vereniging Vrienden van de Leidse Hout:

Rob Mante

Johan de Wittstraat 3, tel. 515 47 70

Buurtarchivaris:

Rob Mante (zie direct hierboven)

Meldingen verhuizingen, geboortes e.d.:

Nanette van Beukering (zie bestuur)

Telefooncirkel:

Atie Van Wely

Warmonderweg 27, tel. 517 09 10

INHOUD

Redactioneel	pag. 01
3 Oktober 1995	pag. 02
Nieuws van het bestuur	pag. 03
In, om en boven Leiden	pag. 03
De oude doos	pag. 04
Hasan en Husejn	pag. 05

Thema: *buurtbewoners en muziek*

Ik hoor altijd muziek	pag. 07
Herinneringen aan de stadsgehoorzaal	pag. 08
Leve het buurtkoor!	pag. 09
Een muzikale buurt	pag. 09
Christmas songs	pag. 17

Gemengd nieuws	pag. 17
Oproep	pag. 18

REDACTIONEEL

Johanniek van der Molen

Het eind van het jaar nadert. En daarmee de feestdagen, Kerst en de Jaarwisseling.

We vonden het daarom leuk om een Raadsheer met muziek samen te stellen. En dat lukte, met hulp van de medewerking van vele buurtbewoners. Fantastisch! Wat een prachtige teksten werden aangeleverd voor de bloemlezing die we konden samenstellen. Enkele bijdragen drukken we volledig af.

Méér dan passend bij deze weken is het ongelofelijke relaas over Hasan en Husejn, een tweeling die in onze eigen buurt kranten bezorgt. Een soort kerstverhaal, dat ook in de vorige aflevering van De Raadsheer, over buitenlanders in de buurt en buurtbewoners in het buitenland, had kunnen staan.

Het bestuur heeft nieuws over lantaarnpalen in de buurt. En kondigt de nieuwjaarsborrel aan op 1 januari, thuis bij Rita de Coursey.

Ook de andere vaste rubrieken treft U aan. Maar een portret van een Raadsheer ontbreekt dit keer: we hebben er wel een, maar De Raadsheer dreigt te dik en te duur te worden. Als we door willen gaan met de huidige opzet is het niet uitgesloten dat op de eerstvolgende jaarvergadering van de buurtvereniging een geringe contributieverhoging moet worden voorgesteld. De vraag is natuurlijk: hebben de leden dat er voor over? Laat cens wat horen!

Tenslotte doen we weer een oproep voor bijdragen aan de volgende aflevering van de wijkkrant. Zullen we het eens hebben over auto's in de buurt? Ik geef toe, dat is veel aardser dan verhalen over muziek.

Het wordt al weer ijler als het over de tijd gaat dat er nog nauwelijks auto's waren. U mag ook een vierkante mening neerzetten over de auto hier en nu in onze buurt.

3 OKTOBER 1995

Peter Vader

Het was wat verdacht maar ik had het te laat door: tijdens de hutspotmaaltijd in de Fagelstraat vroeg ze me enkele malen spontaan of ik nog een glas rode wijn wilde. En ik weet me nu bijna zeker te herinneren dat ze me aan het einde van die maaltijd gevraagd heeft of ik niet het stukje wilde schrijven over de 3 oktober-maaltijd waarvoor ze zelf gestrikt was; ik kon dat veel beter en of ik nog iets wilde drinken. Ik had al ja gezegd en was mijn toezegging onmiddellijk vergeten tot Maarten Mentzel haar op een mooie novemberdag herinnerde aan h   r toezegging. En ik aldus weer aan mijn toezegging werd herinnerd. Zo gaat dat soms bij ons in huis.

Op 3 oktober deden we het dit jaar rustig aan. Dus Ineke gewoon naar haar werk en ik kon uitslapen. De tijd dat je met de kleine kinderen al om 10 uur op de kermis rondliep omdat het dan zo rustig is, is voorbij. Dochterlief ging 's middags met een vriendin naar de kermis en Bart en ik togen via de kermis naar de optocht. Ik kreeg Bart gelukkig in de botsauto's en het spookhuis, ik heb met die dingen absoluut geen moeite dus daar kwam ik mooi vanaf, dacht ik. Bij de optocht hebben we lang staan wachten tot er iets te beleven viel: ambulances, krentebollenverkopers die reeds 'los' waren en de burgemeester plus. Meestal kijk ik bij het passeren van dit koetsje even weg, ook al weet ik dat dit 3-oktober is.

En direct hierna wilde Bart toch echt weg. Drie kwartier wachten en een kwartier kijken. Terug over het kermisterrein en Bart wilde nog wel 'ergens in'. Ik stelde hem de botsauto's en het spookhuis voor maar dat was niet leuk genoeg. Een dilemma. Allesdurende moeder aan het werk, vader geeft

schoorvoetend toe geen kermisheld te zijn.

En Bart noemt dat hij het echt geen leuke 3-oktober vindt. Uiteindelijk heb ik me door hem laten overhalen het reuzerad of reuzenrad in te gaan. Duizend angsten doorstaan. Ik omklemde het bakje met mijn hele lijf. 'Zit alsjeblieft stil Bart!' Bart probeerde me maar gerust te stellen: 'Ik ben ook wel een beetje bang maar het gaat altijd goed'. Toen ik me meer kon ontspannen en zag dat we tot over de duinen konden kijken zag hij zijn kans schoon: 'Ik moet er steeds maar aan denken dat we uit het bakje moeten en ons aan die buizen moeten vasthouden.....'

Eigenlijk viel na deze piek-ervaring alles in het niets. De hutspotmaaltijd maakte ik wat afwezig mee. Ik begrijp dat zulk gedrag vaker voorkomt bij mensen die een ernstige ervaring hebben ondergaan. Toch was het wederom heel gemoedelijk met weer heel veel buurtbewoners waarvan een aantal de ganse dag achter het fornuis had doorgebracht om te koken. Ik vond de keuze van de jury terecht alhoewel ik de hutspot van....?... ook heel smakelijk vond. De kinderen zijn voorlopig niet meer aan de hutspot te krijgen, de hongerige borden werden eerst volgeladen met een minder goed gelukte versie. Ook dat kan gebeuren. Het verhaal dat de hongerige Leidenaren in 1574 ook niet zo kieskeurig konden zijn sloeg niet aan. Ik begreep dat de lege magen op slinkse wijze gevuld zijn met meerdere ijsco's.

's Nachts schrok ik meerdere malen wakker uit dromen waarin ik op weg naar de duinen dreigde neer te storten op onze mooie buurt, alwaar de marktkramen inmiddels opgeruimd waren, wachtend op volgend jaar. Er kwam nog een mooie oktobermaand.

NIEUWS VAN HET BESTUUR

Nieuwe straatverlichting

De gemeente is van plan om de straatverlichting in onze buurt te vernieuwen. Details van de plannen zijn nog niet bekend.

Daarover zal nog overleg met ons gevoerd worden.

Maar voorlopig is het de bedoeling dat binnenkort de groene gietijzeren palen worden vervangen door dunne, rechte stalen palen met een crème-gele kleur. De armaturen ("lampekappen") zullen ongeveer hetzelfde blijven, evenals de lengte van de palen, behalve in de Joh. de Wittstraat waar ze "in verband met het doorgaande verkeer" wat hoger zullen worden.

Verder komen er meer palen te staan zodat de straten wat gelijkmatiger verlicht worden.

Tot zover de ideeën van de gemeente.

Ik denk dat de gietijzeren palen vervangen worden omdat de dekseltjes vaak stuk zijn en omdat er te weinig zijn om het aantal palen uit te breiden. Ik wil nog wel een poging doen om het karakteristieke gietijzer voor (een deel van) de buurt te behouden maar als dat niet lukt in ieder geval vragen de nieuwe palen standgroen te schilderen.

Verder zullen we er op wijzen dat de Joh. de Wittstraat het karakter van een woonstraat

moet houden en zeker niet het verlichtingsniveau van een straat voor doorgaand verkeer moet krijgen.

Gaarne uw commentaar, ideeën of suggesties naar Rob Grootenhuis, Fagelstraat 14, tel. 515 47 69

Wisselbeker Jeu de Boules

Wie weet waar de wisselbeker is gebleven???

Het bestuur heeft ongeveer alle (ex)Jeu de Boulesspelers gevraagd, maar heeft hem nog steeds niet gevonden. Wel is intussen bekend dat hij in 1991 voor het laatst is gewonnen door Ward en Sara Vermeer, tezamen met een jongen(tje?) uit de buurt. En hij heeft de beker mee naar huis mogen nemen.

Daarna is er een paar jaar geen Jeu de Boules geweest tot deze zomer.

Nieuwjaarsborrel

De nieuwjaarsborrel van de Raadsherenbuurt wordt gehouden op **maandagmiddag 1 januari 16.30 - 18.00 uur, Fagelstraat 39**. Het bestuur zorgt voor drank. Zorgt u voor een hartig hapje?

IN, OM EN BOVEN LEIDEN

Maarten Mentzel

Nieuw streekplan provincie

Nog negen jaar zijn er te gaan: de periode tot 2005 is door de provincie onderzocht op de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Het ontwerp van dit plan is in november gepresenteerd en zal midden volgend jaar in Provinciale Staten worden behandeld. Tot 13 januari a.s. ligt het ontwerp ter inzage. Er staan tal van nieuwe projecten op stapel zoals sneltrams van Katwijk/Noordwijk naar Leiden en Alphen en woningbouwlocaties, bijv. de bebouwing van vliegveld Valkenburg. Het aanzien van de omgeving van de Raadsherenbuurt zal er drastisch door

kunnen veranderen.

Station

Onherkenbaar anders van aanzien is het Leidse NS-station geworden. In november zijn een restaurant en de nieuwe verkoopbalies in gebruik genomen, waardoor een imposante entree naar de binnenstad van Leiden is gerealiseerd. Hoe het met de Oegstgeestse uitgang van het station zal gaan is nu nog niet goed zichtbaar. Het is belangrijk als er voor het openbaar vervoer ook aan deze zijde voorzieningen blijven ... en bijkomen: **opstaphaltes** voor bussen zullen een welkome aanvulling zijn.

Uitbreiding Schiphol

Nadat er in de Tweede Kamer al een meerderheid was voor de uitbreiding van Schiphol, is nu ook de Eerste Kamer op 28 november akkoord gegaan met de uitbreiding en de aanleg van een vijfde baan. De gegevens waarop de besluitvorming steunt lijken echter al door de feiten achterhaald. Niet in 2015,

maar waarschijnlijk al over tien jaar is het maximum van 44 miljoen passagiers per jaar bereikt. Daarnaast is het aantal klachten over de geluidshinder de laatste jaren sterk toegenomen. De bij wet ingestelde Commissie Geluidshinder Schiphol is uiterst somber over de milieuhygiënische effecten van dit grootste infrastructurele project van Nederland in de 20ste eeuw.

DE OUDE DOOS

Gijsbert van Es

Een voetbalelftal van heel lang geleden. Maar wie? En waar? De antwoorden staan op de achterkant van deze vergeelde prent. De mannen voetballen bij Lugdunum, het is 1922. Enkele jaren later zou op deze plaats hun voetbalveld moeten wijken voor een nieuwe straat, de Johan de Wittstraat. Vaag op de achtergrond lijkt een andere rij huizen in aanbouw, wellicht aan de Rijnsburger- of Warmonderweg. De namen van de voetballers, ook achterop de foto, zijn niet altijd

even makkelijk te lezen: namen als Arie van Schooten, Jan van Deventer, Frans en Bram Goddijn, Henk de Heer en Jaap de Jong. Wie kent ze nog?

Dit is de tweede aflevering van deze rubriek. Wie oude foto's heeft voor volgende afleveringen, ook uit de jaren vijftig, zestig of zeventig: graag!! U krijgt ze terug, we lenen ze alleen maar.

HASAN EN HUSEJN

Rob Mante

In het verleden was het wel eens anders, maar dit jaar werd NRC Handelsblad hier in de buurt toch zomer en winter, bij mooi of slecht weer, wel heel erg punctueel bezorgd. (Volgens de agent was er in de Raadsherenbuurt in 1995 maar één klacht, die bovendien niet aan de bezorger zou liggen).

Hoe zou dat het volgend jaar zijn? We herinnerden ons dat we in het verleden ook een keer zo tevreden waren en dachten met een aardige nieuwjaarsfooi een beetje zekerheid te kunnen inbouwen voor de bezorging in het nieuwe jaar. We kwamen er toen bekaaid af: toen de buit binnen was, hield de bezorger het voor gezien. Temeer ook omdat de huidige bezorger ons steeds zo vriendelijk groette, besloten we onze nieuwsgierigheid te bevredigen en een praatje met hem te maken. Trouwens, zijn er tegenwoordig twee bezorgers?

We schoten hem dus aan en vielen van de ene verbazing in de andere:

Hij bleek Hasan te heten en uit Tadzjikistan te komen. Hij doet onze wijk inderdaad met zijn tweeën, samen met zijn tweeling broer Husejn.

En hij vertelde verder over hun leven hier in het voor hun eerst nog onbekende en zo heel erg ver weg liggende Nederland, hoe ze hier kwamen en waarom.

Tadzjikistan

Het hooggelegen, zeer bergachtige Tadzjikistan ligt noordelijk van Afghanistan. Het wordt verder omgeven door Oezbekistan en Kirgizië. Het was de zuidelijkste republiek van de voormalige Sovjet Unie. Het is drie keer zo groot als Nederland en heeft een kleine vier miljoen inwoners. Daarvan wonen er ruim vierhonderdduizend in de hoofdstad Doesjanbe.

Tot drie jaar geleden woonde daar een gezin, bestaande uit vader (hoofd van een middelbare school en docent aardrijkskunde), moeder (oorspronkelijk uit Saoedi Arabië afkomstig, lerares wiskunde), twee dochters, twee zonen

en nog een, weliswaar tweeëiige, maar erg aan elkaar gehechte, tweeling). Beide ouders werkten, alle kinderen konden een goede opleiding volgen. Zo werden beide tweelingjongens ingenieur, na een opleiding van vijf jaar aan de Polytechnische Universiteit.

In het gezin 'draaide' ook al jarenlang een jongen mee, Zafar, een klasgenoot van de tweeling. Het gezin was moslim 'georiënteerd', deze boezemvriend van de tweeling was dit niet. En al heerste er het communisme en was er geen echt vrij contact met het buitenland, men wist waar men aan toe was, en leefde wel gelukkig binnen een hecht gezin.

Toen viel de Sovjet Unie uiteen, alles veranderde, ineens golden er andere waarden en veranderden vriendschappen in vijandschap.

En zo kon het gebeuren dat de tweeling thuiskwam en moest ontdekken dat kennissen van de huisvriend het gezin voor fundamentalisten versleten en 'dus' in koelen bloede vermoorden. De jongens moesten elders in de stad de lijken van hun ouders en broers en zusjes identificeren

Toen ze ontdekten dat die vrienden van de huisvriend, in feite 'de communisten', ook op zoek waren naar hen, bleef er niets anders over dan te vluchten. Maar waar heen? Ze spraken slechts een flink aantal regionale talen en Russisch. Eén van beide, Husejn, vluchtte daarom naar Afghanistan, waar men een hem bekende taal spreekt.

De broers gescheiden

Ze raakten elkaar uit het oog, voor het eerst van hun leven stonden ze alleen. Hasan ging eerst noordwaarts naar zijn grootouders, maar ook daar werd hij gezocht. Hij moest dus opnieuw vluchten en kwam via Oezbekistan in Moskou terecht.

In Afghanistan moest Husejn ervaren, dat hij ook daar niet veilig was. Als men daar even de kans krijgt om iemand 'te verkopen', dan doet men dat: ben je uit Tadzjikistan afkomstig, dan probeert men je tegen geld aan de

daar heersende partij uit te leveren.

Husejn kwam na enige tijd in contact met een 'reisman', een persoon die je tegen betaling laat vluchten naar een door jou uit te kiezen land. Zo kun je bijvoorbeeld kiezen voor de VS, voor Duitsland, of voor Nederland. De VS zijn het duurst, Nederland het goedkoopst.

Husejn (links) en Hasan (rechts)

De keus viel dus op het voor Husejn volslagen onbekende Nederland. Waar dat lag, hoe het daar is? Hij wist het niet. Op slimme wijze moest er voor worden gezorgd dat de 'reisman' je inderdaad te bestemde plaats aflevert en je niet direct na ontvangst van het geld om zeep helpt.

De afspraak werd gemaakt, de vliegreis ook

en op Schiphol gearriveerd moest hij zich gedragen als de zoon van de (Russisch sprekende) 'reisman'. Per trein werd richting Vlissingen gekozen, maar in Den Haag moest hij uitstappen en zich daar melden bij de politie en zeggen 'Asielzoeker', althans zo klonk het. Na afloop zou hij zich weer bij de 'reisman' melden.

Een aangesproken politieman maakte hem duidelijk, dat hij morgen mocht terugkomen: het bureau was zojuist gesloten. De 'reisman' bleek inmiddels met de noorderzon verdwenen. Het station werd met hekken afgesloten, hij moest verdwijnen. Daar stond hij dus voor Hollands Spoor, 17 januari 's avonds laat, met kleren die op tropisch klimaat waren berekend Er zat niks anders op dan te gaan rondlopen door de stad. 's Ochtends om zes uur was hij de eerste die zich bij de politie meldde. Zijn boodschap asielzoeker te zijn, werd uiteindelijk gehonoreerd met plaatsing in het asielzoekerscentrum in het Zeeuwse Goes, na een eerste opvang in Breda.

Vanuit Goes probeerde hij, o.a. via het Rode Kruis, te ontdekken of tweelingbroer Hasan nog leefde, waar hij was, hoe het met hem ging. Helaas, men kon hem niet helpen.

Het weerzien

In Goes raakte Husejn bevriend met een landgenoot, die een maand of drie later naar Amsterdam ging verhuizen. Niets leek logischer dan om hem daarbij te helpen. En zo gedacht, zo gedaan.

Na afloop wilde Husejn weer per trein terug naar Goes. In de hal van Amsterdam CS werd zijn aandacht getrokken

door een jongen die toch wel erg veel leek op tweelingbroer Hasan

Voorzichtig liep hij op hem af. Die jongen gaf een al even voorzichtige reactie. Het ongelofelijke bleek waar! Het was Hasan!

Hasan was dus naar zijn grootouders gevlucht, bleek daar niet veilig en moest dus verder. In Moskou liep ook hij een 'reisman' tegen het lijf. En ook hij koos om dezelfde

reden voor Nederland. Hij werd in het Asielzoekerscentrum in Alkmaar geplaatst en kwam vervolgens via Den Bosch en Musselkanaal in Leiden terecht, eerst in het Asielzoekerscentrum, later elders in de stad.

Op een dag organiseerde het Leidse asielzoekerscentrum een excursie naar Amsterdam. Hasan wilde die stad ook wel eens zien. Na afloop van de dag werd op de weg terug naar het centraal station gegaan

In die stationshal begreep niemand iets van wat er daar voor hun neus gebeurde. Twee kerels die elkaar heel emotioneel beetpakten en niet meer loslieten....

Beide jongens zijn naar Leiden gegaan, Husejn heeft nog in Goes zijn spullen opgehaald, maar is er verder nooit meer teruggevoerd.

Toekomst?

Ze zijn nu 25 jaar en wonen samen met een jongen uit Afghanistan hier in Leiden in een

klein huisje, trachten de Nederlandse taal meester te worden en volgen cursussen bij Boerhaave om, na een Nederlands VWO-diploma, in Delft opnieuw te gaan studeren. (Ze menen dat hun Tadzjikaanse ingenieursdiploma hier geen waarde heeft, onder meer omdat vaktermen nooit in het Engels of Duits luiden maar in het Russisch.)

Ondertussen verdienen ze geld om studieboeken te kopen met het bezorgen van NRC Handelsblad. (Volgens hun zeggen een goede krant: je kunt er goed Nederlands mee leren!)

Dat ze zo secuur bezorgen, vinden ze niet bijzonder: je moet er je hersens bij houden dan gaat het vanzelf goed! En je moet er voor zorgen dat je een goede vervanger hebt, momenteel een jongen uit Ethiopië. Bovendien is het een aardige wijk want de mensen groeten je altijd terug!

Thema: buurtbewoners en muziek

♪♪♪ IK HOOR ALTIJD MUZIEK ♪♪♪

Carolien Kruyff

Zolang ik mij kan herinneren is er muziek. Als peuter en kleuter zong ik liedjes bij de piano, die mijn moeder bespeelde. Rie Cramer-versjes, maar ook het spannende lied van Clementine, die tragisch aan haar eind kwam. Later werd het repertoire uitgebreid met 'Kun je nog zingen, zing dan mee' en 'Wat Nederland zingt'.

Mijn moeder draaide ook platen. Ik herinner mij de ouverture Egmond. "Hoor je de violen?", vroeg ze. Verwarring, want violen stonden in de tuin en ze maakten toch geen geluid? Zo leerde je elke dag wat bij.

En ze speelde voor mij een deel uit een Schubert-sonate, waarin je zo mooi het vraag-en-antwoord-spel hoort dat misschien wel de essentie van muziek is. Of een woeste ballade om te laten horen hoe je van een

boze bui af kon geraken. Of de berceuse van Chopin, om bij in te slapen. Muziek is mijn tweede moedertaal.

Met mijn zevende verjaardag kreeg ik zelf pianoles. Het hoorde bij het leven als leren lezen en schrijven en ik vond het heerlijk!

Alleen, urenlang oefenen om een stuk dat prachtig klonk in de vingers te krijgen. In het schoolorkest ontdekken dat je samen nog veel meer prachtsigs voor elkaar krijgt dan in je eentje. Maar ook de nare ervaring opdoen dat er zoiets als rivaliteit bestaat en dat dat het plezier in muziek maken behoorlijk kan vergallen.

Al het intermenselijke is via de muziek tot mij gekomen. En bij de gevoelens die dat opriep was er altijd wel weer een passend stuk muziek: vrolijk, verdrietig, boos. En altijd troostend.

Nog steeds is muziek heel erg belangrijk in mijn leven. Muziek om samen van te genieten en muziek voor als je alleen bent. Muziek om veel over te weten, muziek om te spelen en muziek om alleen maar te ondergaan.

Ik hoor altijd muziek, ook als er niets te horen is. Het zit gewoon in mijn hoofd. Ritme en melodie: onmisbare ingrediënten van mijn bestaan.

HERINNERINGEN AAN DE STADSGEHOORZAAL

A. van Zuiden

Met mijn elfde jaar ben ik begonnen met pianolessen. De herinneringen aan mijn muzieklessen roepen een hele fijne sfeer op. Ik had een uur in de week les. In die tijd werd er niet op een kwartiertje gekeken. Mijn lerares was voorzitter van 'Kunstkring voor Allen'. Bij oudere Leidenaars roept dit ongetwijfeld nog wel herinneringen op. Deze vereniging zorgde ervoor dat goede solisten naar de Stadsgehoorzaal in Leiden werden gehaald. Naast het uurtje les werden ook de bezochte concerten, vóór en achter de coulissen, besproken. Daar heb ik ook weer van geleerd.

Ik was een zeer enthousiaste leerling en wist altijd tijd te vinden om te studeren. Speciaal hiervoor stond ik al om zes uur op en speelde dan van vóór zeven tot acht uur. Ook de 'huiswerkloze middagen' bracht ik achter de piano door. Ik woonde toen niet in een rijtjeshuis zoals nu. De overburen die wij toen hadden, konden mij nog in bed liggend horen spelen, omdat er in het centrum van de stad niet, zoals tegenwoordig, veel verkeer in de straat was. Maar zij moedigden mij altijd aan, omdat zij het zelf plezierig vonden ernaar te luisteren. Ging ik met vakantie dan nam ik muziekboeken mee, want je wist toch maar nooit of er een piano aanwezig zou zijn.

Na meer dan 25 jaar geen noot meer te hebben gehoord en geen piano meer te hebben aangeraakt, ben ik opnieuw begonnen. De resultaten waren echter van dien aard dat - om weer iets op te bouwen - ik vanaf de eerste les ben begonnen, gewoon met één hand.

Mijn eerste concert kan ik mij nog heel goed herinneren. Het was een pianoconcert, ge-

speeld door Janine Andrade. Ik was, denk ik, ongeveer 14 jaar, en zat toen helemaal alleen tussen de toehoorders in een goed gevulde grote zaal van de Stadsgehoorzaal. Ik zou met een vriendinnetje gaan, maar die kreeg plotseling roodvonk. Het concert maakte een onvergetelijke indruk op mij.

In die tijd ging ik met dit vriendinnetje naar alle concerten die in Leiden werden gegeven. Haar grootvader had namelijk een zaak gehad op de Nieuwe Rijn, en woonde daar in dat hele grote pand. Nu waren er aan de straatkant drie grote ramen die werden gebruikt om reclamebiljetten op te hangen o.a. van het Residentieorkest, "Kunstkring voor Allen" enz. De reclame leverde twee vrijkaarten op, waarop wij beiden altijd aanspraak konden maken. Zodoende kon je ons op alle concerten aantreffen. De gehoorzaal kende ik van binnen en van buiten op een prikje. Ik herinner mij dat er op zulke avonden vóór de pauze klassiek werd gespeeld (Mozart, Haydn, Beethoven, Schubert, Chopin). Na de pauze kwamen de voor die tijd "moderneren" aan de beurt, zoals Debussy, Bartok, e.a. Dit had tot gevolg dat de zaal, die vóór de pauze goed was bezet, na de pauze praktisch leeg was. Men wenste aan zoiets onzinnigs zijn tijd niet te verdoen.

Uiteraard bleven wij zitten tot het einde. De prachtige klankkleuren die ik toen hoorde, heeft zeker geleid tot mijn liefde voor Debussy.

Ging het concert uit, dan stond reeds vóór de Stadsgehoorzaal een dubbele lege Haagse blauwe tram klaar om de bezoekers weer naar Oegstgeest terug te rijden. Wat een ongekende service van de HTM! Wij kunnen ons dit niet meer voorstellen.

♪♪♪ LEVE HET BUURTKOOR! ♪♪♪

Bram van der Loeff

Er was een tijd dat er nog een buurtkoor was dat smartlappen zong bij buurtfeesten. Zo hoorde dat, in de Raadsherenbuurt: twee avonden oefenen en dan hup, de straat op. Liedjes van de Internationale Nieuwe Scene. Ik houd van smartlappen, of ze nu in het Hongaars, Italiaans of Nederlands zijn. Ik ben gek op de liedjes van Speenhoff, pardon, meneer Speenhoff. Een prachtig spotlied op Bolland en Abraham Kuyper, de geweldige, niet te vergeten.

Ik zing in een oratoriumvereniging in Amsterdam. Vorig jaar stond ik op het podium

van het Concertgebouw. 'Te deum' van Berlioz, het dak vloog bijna van het gebouw, wat een muziek en wat een volume: te veel van het goede. Volgend jaar 'doen we' de 'Messiah' van Händel aldaar. Aan wie kan ik een kaartje slijten? Amateurs zingen/spelen natuurlijk niet zo goed als profs, maar je ruikt de animo en het enthousiasme. Dat vind ik prachtig.

Ik denk dat ik op het meest fluitistische hoekje van de Raadsherenbuurt woon. Maar liefst drie fluitisten binnen een straal van vijftig meter. Wie zei dat ook al weer: Wat klinkt valser dan een fluit?

♪♪♪ EEN MUZIKALE BUURT ♪♪♪

De Raadsherenbuurt is een muzikale buurt. Dat blijkt in de zomer, wanneer ramen en tuindeuren openstaan en de prachtigste klanken naar buiten treden. In deze donkere dagen voor Kerst vroeg de redactie van de Raadsheer zich af: hoe muzikaal is onze buurt? De redactie maakte een lijst van tien vragen die links en rechts werd uitgedeeld onder buurtgenoten.

Voorals mensen van wie bekend is dat ze iets met muziek 'hebben', kregen de vragenlijst voorgelegd. Het doel van de vragenlijst was niet het gemiddelde muzikale peil van de buurt te onderzoeken, maar een *indruk* te krijgen van het muzikale buurtleven.

De redactie maakte een selectie uit de antwoorden. "De Stones staan voor energie."

En: "Schubert brengt schoonheid en troost."

Favoriete muziek

Marjan Bults, Van Oldenbarneveldtstraat 28, pianodocente: "Ik hou van alle muziekgenres. Ik vind het makkelijker een niet-voorkeur aan te geven. Ik hou bijvoorbeeld niet van bral-opera's, niet van 12-toonsmuziek, niet van country & western, niet van Turkse of Arabische muziek, niet van moderne jazz en niet van 'black metal'-muziek of house."

Siward Tacoma (18), VWO-er, Fagelstraat 40, speelt basgitaar: "Voorals popmuziek spreekt mij aan, hoewel ook jazz en klassiek (heel soms) wel te verteren zijn."

Birgitte Bulgakov, Hogerbeetsstraat 7, pianodocente: "Het serieuze genre - daar ligt mijn interesse. Het zwaartepunt is steeds weer op Bach gevallen. Zijn werk is door het geniale ervan universeel tijdloos en door de constructie een voortdurende krachtbron gebleven, voor amateurs, uitvoerende kunstenaars en componisten. Ik houd me dagelijks met Bach bezig, achter de vleugel.

"Verder wil ik Mozart noemen, die vanuit pianistisch oogpunt wel het moeilijkst is. Zijn perfect lopende toonladdertjes en figuurtjes van de rococo-patronen, guirlandes, die toch niet mechanisch mogen klinken en moeten uitdrukken wat erachter zit, kortom: het

vertalen in een menselijk maat, dus: het technische kunnen volledig in dienst van de uitdrukingskracht stellen - dat is bij Mozart in extremo de opdracht.

"Mijn hart gaat ook uit naar de Tsjechische en Russische componisten van de romantiek en naar het impressionistische. Smetana, Dvorak (romantiek), Jozef Suk (hoog-romantiek), Rachmaninov, Janacek, Scriabin (impressionistisch). Zij allen zijn door hun specifieke klankidroom (klankcombinaties, maar ook zinswendingen, bepaalde intervallen) nationaal bepaald en raken een speciale snaar bij mij."

Emily Groenewegen, Rijnsburgerweg 151, speelt piano: "Mijn favoriete muziek wordt erg bepaald door mijn stemming. Ik heb buien dat ik een hele dag naar hetzelfde kan luisteren. De laatste twintig jaar heb ik een voorkeur voor Spaanse muziek, met name gitaarmuziek, gespeeld door John Williams en Julian Bream, vooral om naar te luisteren: prachtige uitvoeringen met een instrument centraal, heerlijk om te volgen."

Eric Liang (14), Fagelstraat 39, speelt cello: "Ik luister naar popmuziek, bijvoorbeeld Michael Jackson, en soms naar klassiek, bijvoorbeeld 'De Notenkraker'. 's Ochtends heb ik mijn wekker staan op Radio 3, want van klassiek word ik niet wakker."

Kees Swart, Johan de Wittstraat 40: "Ik ben een groot liefhebber van klassieke muziek en dan met name van strijkkwartetten. In dat genre houd ik van Sjostakovitsj en dan bij voorkeur gespeeld door het gelijknamige kwartet. De laatste jaren hebben zij een aantal keren een 'integrale' uitvoering gegeven, met vijf avonden in ongeveer tien dagen tijd. De heftigheid, het ijle en verstilde, vaak uitmondend in berusting."

Jos Vernooij, Fagelstraat 53, rock-liefhebber: "*It's only Rock and Roll-ing Stones, but I like it.* Het begon voor mij in de na-periode van de rock and roll met Elvis Presley. Vandaar uit raakte ik geïnteresseerd in de rythm and blues, met Chuck Berry als grote smaakmaker. En dat waaide over naar Engeland, waar tegelijkertijd met de Beatles de Engelse rythm and blues op gang kwam. Aan de blueskant speelde John Mayall met Eric Clapton en aan de rythmkant The Who. Maar boven alles torenden de Rolling Stones uit.

Rauw en recht uit het hart. De liefde begon met 'I wanna be your lover baby' en de liefde is gebleven."

A. van Zuiden, Fagelstraat 27, speelt piano: "Als je onderscheid maakt tussen klassieke en popmuziek, dan ligt mijn voorkeur bij klassiek. Het omvat veel: Gregoriaans, barok (Bach, Vivaldi, Rameau, enz.), de Weense klassieken (Haydn, Mozart, Beethoven), vroeg-romantiek (Schubert, Schumann, Chopin), hoog-romantiek, (Brahms, Bruckner, Tsjaikovski, Saint-Saens), laat-romantiek (Mahler, Richard Strauss), Franse impressionisten (Debussy, Ravel). De expressionisten, onder wie Schönberg, beluister ik maar liever met deskundigen. Die vind ik te moeilijk. Een speciaal favoriete componist heb ik niet. Ieder heeft voor mij zijn eigen charme."

Jos Buurman, Fagelstraat 6, hoornist bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest: "Mijn voorkeur gaat uit naar klassieke muziek, jazz en a capella in kleine bezetting, met af en toe een stevige funk-dreun om de hersens te spoelen."

B.C. Damsteegt, Fagelstraat 44, speelt piano, waarop hij 73 jaar geleden zijn eerste lessen kreeg: "Mijn voorliefde gaat uit naar de zogenoemde klassieke muziek. Daaronder reken ik dan niet alleen de muziek voor de kleine of grote concertzaal, de opera of de kerk, maar ook de amusementsmuziek, zoals de operette en de dansmuziek tot na de Eerste Wereldoorlog. Dit is alles zeer globaal natuurlijk. Voor de jazz heb ik in mijn jonge jaren weinig aandacht gehad; waarschijnlijk zou ik daarvoor nu meer waardering kunnen hebben. De hedendaagse uitwassen van de oude stam, zoals 'pop' in zijn vele verschijningsvormen en - nog erger - house-muziek, zijn aan mij niet besteed. Dit geldt overigens ook voor de late ontwikkelingen in de klassieke muziek (serieel, elektronisch)."

Marc Biemans (7), Fagelstraat 25: "Muziek vind ik heel leuk en belangrijk omdat je er vrolijk van wordt. Soms zing ik mee. Ik hou heel veel van gitaar, drummen en saxofoon, maar ik heb ook een cd van een band, die '2 Unlimited' heet. Hun muziek is te gek! Maar ik hou ook van andere soorten muziek."

Favoriete componist/musicus

Siward Tacoma: "Ik heb geen favoriete componisten. Er is een aantal goede groepen (Smashing Pumpkins, U2, Beatles, Oasis, Beastie Boys, Miles Davis), maar er zijn er ook een heleboel die mij niets zeggen (Bon Jovi, Take That, East17, ga maar door), omdat ze muzikale clichés zijn en blijven of een trieste uitstraling hebben."

Jos Vernooij: "Zoals gezegd, zijn de Rolling Stones mijn absolute favorieten. Van hun repertoire waardeer ik vooral de ruige nummers, die in hoog tempo en met jagende gitaarsolo's worden gespeeld: nummers die lopen als een trein, waar de muziek doordendert en waar steeds één van de instrumenten aan een solotocht begint, om na een fraaie manoeuvre weer terug te vallen in het collectief. De Stones staan voor 'energie'. Hoe moe ik ook ben, één nummer en elke vezel in mijn lijf is weer actief."

Marjan Bults: "Ik zou niet speciaal één componist kunnen noemen. Ik hou van Bach en Mozart, die energie en rust geven. Ik hou zeer van Schubert, die schoonheid en troost brengt. En ik waardeer Monteverdi die een fijne sfeer brengt."

Jos Buurman: "In de eerste plaats gaat mijn voorkeur uit naar het grote symphonische werk, van Bruckner, Mahler, Richard Strauss, Wagner en daarnaast Mozart, Beethoven, Brahms en Haydn. Dan de Russen en natuurlijk de opera's van deze mannen en de Italiaanse meesters, want die zijn een hoofdstuk apart. Ik kan wel aan de gang blijven, want er is zoveel prachtige muziek. Verder ben ik een jazz-liefhebber, met name van het genre van Dave Brubeck en hou ik van een goeie vette Big Band."

B.C. Damsteegt: "Ik heb pianomuziek gestudeerd van Scarlatti en Bach af tot in de eerste helft van deze eeuw en nooit de behoefte gehad me tot één componist - Mozart, Debussy of wie dan ook - te beperken. Hetzelfde geldt voor de uitvoerende musici en ensembles: ik hoor verschillen en heb voor de/het één meer waardering dan voor een ander, maar de wens om bijvoorbeeld van een bepaalde violist of zanger alle opnamen te bezitten, is nooit in me opgekomen."

Johanniek van der Molen, Fagelstraat 16, speelt gitaar en zingt: "Ry Cooder is mijn

favoriete muzikant: prachtige gitaarbegeleiding bij stevige, wat melancholieke, op folk geïnspireerde popmuziek."

Xandra Rotteveel, Johan de Wittstraat 10, celliste bij het Nederlands Dans Orkest: "Prokofjef, Bach, Bruckner en Mozart - dat zijn mijn favorieten, om te spelen en te beluisteren."

J.W. Heringa, Van Slingelandtlaan 10: "Mijn voorkeur: Bizet en De Parelvisser, Mendelsohn en het vioolconcert e-moll opus 64."

Vera Jansen, Johan de Wittstraat 27, speelt cello in een jeugdorkest: "Een echte favoriet kan ik niet noemen. Ik heb laatst een cd van Ruth Jaccot gewonnen en die vind ik wel goed, voor een Nederlandse zangeres."

Birgitte Bulgakov: "Horowitz bewonder ik als pianist. Hij combineert grote pianist-technische exactheid met de ideale maat aan uitdrukingskracht - niet te veel, niet te weinig."

Zelf musiceren

Siward Tacoma: "Ik speel basgitaar. Ik doe dat ongeveer drie jaar nu, vrijwel dagelijks. Ik speel vooral eigen composities. Met enkele vrienden zit ik in een band, Opus 9, een jonge (veelbelovende!) band, waarmee ik wekelijks oefen en plusminus maandelijks optreed. We spelen alleen eigen muziek."

Marjan Bults: "Ik speel piano, al 38 jaar. Ik musiceer (helaas!) niet dagelijks, maar vijf dagen per week, één à drie uur per dag. Van alles. Ik vind het leuk met anderen te musiceren, zowel docerend als muziekmakend, op alle niveaus. De band met mensen vind ik heel belangrijk, evenals de sfeer."

Kees Koning: "Helaas speel ik zelf geen instrument. Op school mocht ik met zingen niet meedoen. Thuis werd er niets aan muziek gedaan. Mijn voorkeur zou uitgaan naar een cello: de donkere en warme klanken."

Eric Liang: "Ik speel sinds twee jaar cello, daarvoor speelde ik piano. Bij piano hoef je maar op de juiste toets te slaan, maar bij cello is het moeilijk om een zuivere toon te krijgen. Ook dat strijken is minder simpel dan het lijkt: je moet veel meer energie gebruiken dan je zou denken."

A. van Zuiden: "Zelf speel ik piano, zoveel mogelijk iedere dag. Wil je naar genoeg spelen, dan is een goede technische training noodzakelijk. Toonladders en études. Vergeet niet dat de études van Czerny, indien goed gespeeld, heel fraai zijn. Ik kan gedurende één of anderhalf jaar iedere dag met veel genoeg met één componist bezig zijn. Ga ik dan aan stukken van een andere componist beginnen, dan besteed ik daar weer met evenveel genoeg lange tijd aan."

"Naast mijn belangstelling voor piano ben ik ook actief in koorverband. Het is vier-stemmig en ik moet zeggen dat de stukken soms vrij pittig zijn. Op hoogtijdagen moet er opgetreden worden. Dat werken naar een hoogtepunt geeft wel een zekere spanning, maar ook een goed saamhorigheidsgevoel."

Vera Jansen: "Ik bespeel cello, sinds ongeveer zes jaar. Het is de bedoeling dat ik elke dag even studeer, maar dat komt er helaas niet altijd van. Elke vrijdagmiddag speel ik in het Jeugd Symphonie Orkest in Oegstgeest. Het is altijd erg gezellig daar."

Emily Groenewegen: "Bij mij thuis stond de piano, waarop ik als kind vijf jaar les heb gehad, met nooit een leraar die me echt enthousiast kon maken. Eenmaal op eigen benen heb ik jaren gitaar gespeeld tot ik vijf jaar geleden mezelf een piano heb gegeven uit een familie-erfenis. Sindsdien ben ik weer terug gegaan naar het instrument van mijn kinderjaren. Behalve in de zomer speel ik wel elke dag: soms speel ik waar ik zin in heb (favoriet is een sonate van Clementi), maar altijd doe ik mijn oefeningen. Het is een plezier te merken dat langzamerhand een stuk onder mijn vingers begint te klinken, hoewel ik het af en toe frustrerend vind dat het niet zo klinkt als ik zou willen. Daarvoor beluister ik graag muziek."

"Ik speel nu het liefst Chopin, alhoewel ik dat wel technisch heel moeilijk vind om te leren spelen. Dat kan ik me ook niet zelf leren, daar heb ik een leraar bij nodig, die me telkens aanwijst hoe verder te komen."

"Rond december speel ik altijd graag zelf Sinterklaas- en kerstliedjes. Ook neurie ik in de Haarlemmerstraat graag mee met de straatorgels en geniet van die prachtige melodiën."

Jos Vernooij: "Ik bespeel zelf geen instrument. Dat is ook niet nodig want er zijn mensen die dat beter kunnen dan ik."

Jos Buurman: "Ik bespeel beroepsmatig de Waldhoorn, bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Dat is een heel goed orkest en ik kan u aanraden eens een keer Den Haag links te laten liggen en een concert bij te wonen van het RPhO - ook goed bereikbaar per trein, u stapt praktisch voor de deur uit. Ik speel sinds mijn dertiende jaar hoorn en heb van toen af aan nooit meer iets anders willen worden dan hoornist. Hoorn spelen doe ik derhalve vrijwel dagelijks en om op niveau te blijven, moet ik me soms beperken tot de meest vreselijke monotone oefeningen die je je kunt voorstellen. Maar als die erop zitten, wil ik me nog wel eens vergrijpen aan een solostuk, ter afronding."

B.C. Damsteegt: "Op mijn zevende kwam er een piano in huis en kreeg ik mijn eerste lessen en nu, op mijn 80-ste, neem ik nog steeds les. Ik streef ernaar zo'n anderhalf à twee uur per dag te studeren, maar dat lukt natuurlijk niet altijd en in het weekeinde, als de burens thuis zijn, leg ik me wat beperkingen op."

"Wat het repertoire betreft: jarenlang is Bach dagelijkse kost geweest, maar nu speel ik graag 19-de eeuwse Romantici als Schumann, Chopin, Liszt - voor zover ik het spelen kan natuurlijk. Mijn burens is het niet ontgaan dat ik al meer dan een half jaar aan de 'Rhapsodie in Blue' werk."

"In georganiseerd verband ben ik niet actief. Het musiceren met anderen is beperkt gebleven tot het begeleiden van zangers en ooit een goede fluitist. Wel heb ik dankbare herinneringen aan de ongeveer vijftien jaren waarin ik het koor van het Gymnasium Haganum ben geleid, toen ik daar leraar was."

Johanniek van der Molen: "Sinds 1960 speel ik gitaar en ik zing erbij. Soms elke dag, dan weer een hele tijd niet, als ik het druk heb met andere dingen. Nederlandstalige liedjes, Spaanse, Franse, Engelse, Amerikaanse liedjes. Elke eerste zondag van de maand bezoeken wij het 'Knipkaartkoor' van Lenie van Schaik in Haarlem. Daar zingen we anderhalf uur canons of andere meerstemmige liederen van overal vandaan. We leren

bovendien nog hoe je beter kunt zingen. Het is een heerlijke ontspanning."

Xandra Rotteveel: "Al zo'n twintig jaar bespeel ik de cello. Dit instrument boeide mij zodanig dat ik mijn beroep ervan heb gemaakt. Ik musicer dagelijks als lid van het Nederlands Ballet Orkest."

Michiel Rohlof (15), Van Oldenbarneveldstraat 38: "Op mijn vijfde begon ik met klassieke muziek: gamba spelen (een voorloper van de cello). Ik heb acht jaar les gehad, maar naast de gambalessen luisterde ik, tot enige spijt van mijn ouders, naar (hard) rock. Daar is het niet bij gebleven, want naarmate je ouder wordt, ontdek je ook meer stijlen, zoals *death metal*. Mijn ouders vinden het allemaal maar een hoop herrie, maar smaken verschillen. Ik heb inmiddels basgitaarles omdat je *heavy metal* nu eenmaal niet op bijvoorbeeld gamba kunt spelen. Inmiddels speel ik zelf ook in twee bands, wat erg leuk is, ik heb de basgitaarles immers niet voor niets. Het in de wieg gelegd worden met klassiek heeft dus voor mij averechtse gevolgen gehad. Het is nu ook weer niet zo dat, als mijn vader barokmuziek draait, ik gillend wegloop. Maar voor mij gaat er niets boven een stevig potje hakken."

Muziekverzameling

Jos Buurman: "Ik vrees dat mijn cd-verzameling een behoorlijk suffige doorsnee-hap is, waarvan ikzelf vrijwel nooit gebruik maak. Dat heb je als de hele dag muziek zit te maken, denk ik. Als ik op reis ben daarentegen heb ik altijd een *disc-man* bij me. Dan wisselen mijn collega's en ik cd-tjes uit, om te beluisteren en eventueel te bespreken. Daar zijn dan ook wel vaak opnames bij van ons eigen orkest. Het is een ideale manier om de vaak lange en eentonige uren in busen en vliegtuigen te doden. Ik heb namelijk een bloedhekel aan klaverjassen. (Dit ter zijde, ik hoop niet dat ik nu de fervente jasser op de tenen trap)."

Marjan Bults: "Ik heb ongeveer 160 cd's, in alle genres, maar vooral klassieke. Ik draai vaak oude muziek, ook Gregoriaans, muziek uit de Romantiek. Op zondagochtend draai ik altijd kerkmuziek. 's Avonds draai ik nooit symfonieën."

Siward Tacoma: "Ik heb ongeveer tweehonderd elpees met muziek uit alle perioden van de pop, en enkele jazz- en klassieke platen. Ongeveer maandelijks koop ik een cd, ik heb er nu circa 35. Ik heb ook wat cassettes, maar die draai ik nooit. Meestal draai ik de elpee of cd die ik het laatst heb aangeschaft."

Birgitte Bulgakov: "Ik bezit heel wat elpees, cassettes en cd's, maar tot kritisch luisteren kom ik zelden, omdat dit de volle aandacht vergt zonder nevenactiviteiten, en het luisteren dus vooral in het professionele kader valt. Na een dag met klanken is stilte vaak een oase, ook omdat de klanken doorgaan in mijn hoofd, zelfs als accoorden of cadenzen, vaak met automatisch de vingerzettingen erbij."

Jos Vernooij: "Mijn cd/lp-verzameling bestaat nog vooral uit lp's. Behalve een nagenoeg complete serie lp's van de Stones, die ik inmiddels ook bijna geheel in de cd-versie heb, bezit ik een uitgebreide collectie blues-platen. De roots, hè. Howling Wolf, Elmore James, John Lee Hooker, Muddy Waters, maar ook Sonny Boy Williamson, Skip James, Sonny Terry en Brownie McGee. En natuurlijk Eric Clapton. Vooral na zijn optreden in de Groenoordhallen in 1977 heb ik platen van hem gekocht. Ze hadden toen nog duizenden stoelen neergezet, maar na de eerste accoorden van Layla stond de hele menigte op de stoelen te dansen."

Johanniek van der Molen: "Naast een klassieke verzameling (renaissance, barok) heb ik veel Bonnie Raitt, Ry Cooder, Eric Clapton, Sandy Denny, Zap Mama, e.d. Vroeger draaide ik elke zondag bij het ontbijt barok. Zei m'n jongste zoon van vijf, toen ik die muziek op woensdag opzette: hé, gaan we een eitje eten?"

Vera Jansen: "Mijn cd-collectie is zeer gevarieerd. Ik heb een paar cd'tjes met -lamaarzeggen - house, met liedjes die op zeker moment erg populair waren, bijvoorbeeld 'Yabba-dabba-dance', 'Now dance'-hits, e.d. Verder heb ik ook een paar cd'tjes van één persoon en ik heb ook een paar rock-ballads, voor als ik depri ben of zo."

Sferen

Marjan Bults: "De paastijd is uiteraard verbonden met de Passies. In de meimaand hoor ik heel graag romantische pianomuziek of vocale muziek, vooral van Schubert. Ik ben gek op kerstmuziek uit Engeland en Duitsland."

Jos Buurman: "De 'Vier Letzte Lieder' van Richard Strauss roepen bij mij herinneringen op aan mijn vader die enkele jaren geleden is overleden en bij wiens crematie delen daarvan zijn gespeeld. Een enkeling onder u zal zich hem misschien nog voor de geest kunnen halen, aangezien mijn ouders geruime tijd op Fagelstraat nummer 3 hebben gewoond."

A. van Zuiden: "Muziek kan een sfeer scheppen en een herinnering oproepen. Een prachtig en zeer ontroerend lied is voor mij 'Erlkönig'. De tekst is van Goethe. Schubert heeft deze tekst op een schitterende wijze op muziek gezet. De eerste keer hoorde ik het in de Duitse les op school. Daar ging het uiteraard om Goethe en om de uitspraak van de Duitse tekst. Mij spreekt de voortreffelijke wijze aan waarop Schubert de sfeer weet weer te geven, waarbij het gedicht op de voet wordt gevolgd. De angst van het kind, de spanning, de huilende wind. Het is alles zeer aangrijpend."

Johanniek van der Molen: "'Gracias a la vida' van Violeta Parra, gezongen door Mercedes Sosa, roept bij mij altijd het gevoel op dat het leven - ondanks alles - de moeite waard is."

Jos Vernooij: "Ik denk aan Joe Cocker. Ooit heb ik, ook hem, in de Groenoordhallen zien optreden met al zijn spastische fratsen. Maar zijn platen waren in de jaren zeventig geweldig. Mad dogs and Englishmen. Mijn vrouw was er weg van toen ik haar leerde kennen. We draaiden zijn platen tijdens onze eerste prille dagen. 'She is so good to me' en dat was ze."

Birgitte Bulgakov: "Smetana herinnert mij aan Praag tijdens de Russische bezetting. Hij is een geleider van emoties, nationale eenheids- en bewustzijnsgevoelens, als bezwering van vastberadenheid ten opzichte van de vijand, zoals in zijn opera Libuse, die spreekt van het roemruchte verleden van de natie."

Xandra Rotteveel: "Bijna alle muziek roept bij mij wel een speciale sfeer of herinnering op. Waar ik bijvoorbeeld een goede herinnering aan heb, is het 2-de pianoconcert van Brahms, waar een hele mooie cello-solo in voorkomt. Dit fragment beluisterde ik dikwijls toen ik nog maar net een cello had. Het maakte zoveel indruk op me dat ik mijn hart aan de cello verloren heb."

Vera Jansen: "Laatst heb ik een cd gewonnen van 'Goede Tijden, Slechte Tijden' (een Nederlandse *soap*-serie op televisie, red.). Dààr word je echt depri van! Speciale herinneringen heb ik bij sommige liedjes. Bij een zeilkamp was het ooit 'Dans je de hele nacht met mij' en deze zomervakantie was het 'Close to you'. De meeste titels zullen de ouderen niet kennen, maar voor mij zijn ze zeer speciaal."

Muziekles

Birgitte Bulgakov: "Het corps van muziekpedagogen is een mijnenveld. De goede pedagoog vinden, die je in een bepaald stadium het essentiële leert, de aard van het talent aanvoelt, niets verknoeit en verkwanselt, de mogelijkheden ten volle benut (en overtreft) - dat is een zeldzaamheid. Ik vond hem pas op mijn negentiende jaar na een lange reeks middelmatigen of slechten."

Jos Buurman: "Ik heb blokfluitles gehad, op de muziekschool natuurlijk, en daarna hoornles van mijn oom Jan, broer van mijn vader en hoornist in het Residentie Orkest. Ik herinner me dat oom Jan eens zei: jij had nooit hoorn moeten gaan spelen. Het is een van de mooiste instrumenten, maar het is ook rampzalig moeilijk om het te leren beheersen - iets waarvan ik nu in ruime mate doordrongen ben. En toch, als ik het mocht overdoen, zou ik het toch weer wagen. Verder herinner ik me natuurlijk de ontelbare keren dat ik op mijn lazer kreeg als ik niet had gestudeerd of mijn mondstuk vergeten was. Dit alles om onder de les uit te komen."

B.C. Damsteegt: "Op mijn zevende ben ik waarschijnlijk met veel te veel illusies met piano begonnen, want het viel bar tegen, hoewel ik verzot was op muziek. De eerste drie, vier jaar zijn een beproeving geweest voor mijn pianoleraar, een huisvriend, en

mijzelf; er zijn vele tranen bij gevloeid! Maar mijn ouders hielden voet bij stuk en na het voorafgaande zal het duidelijk zijn dat ik ze daarvoor mijn hele verdere leven dankbaar ben gebleven."

Jos Vernooij: "Als kind heb ik op blokfluitles gezeten. In de derde klas van de lagere school kregen wij muziekles van de meester. Van die Jingle Bell-liedjes moesten we leren. Stiekem heb ik toen mijn eigen favoriete nummer ingestudeerd: 'De kleine postiljon' van de Selvera's. Verder heb ik het nooit gebracht."

Irritatie

Siward Tacoma: "Mijn ouders klagen altijd over het volume. En ze geloven nog steeds dat Mozart muzikaler was dan Prince (the Artist Formerly Known as Prince) is."

Birgitte Bulgakov: "Mijn zoons hebben beiden ettelijke jaren doorgebracht ik het geweld van pop, house, enz. Ik dus ook. Ik heb dat zonder protesten rustig laten gebeuren. Alleen als ze mij enthousiast iets lieten horen, was mijn conclusie toch meestal dat ik het na twee, drie keer kon opschrijven, wist hoe het in elkaar zat. En dat was het dan, want er was geen meerwaarde, verdere belofte, het lag open en duidelijk voor me en het had afgedaan. Nu keren ze beiden tot het klassieke repertoire terug en putten daar steun en rust uit."

Emily Groenewegen: "Ik ben heel blij dat mijn kinderen zelf gekozen hebben aan muziek te gaan doen. Ieder hebben ze er plezier in met muziek bezig te zijn op hun eigen manier. De een door zelf te spelen, de ander door zelf een cd-verzameling te beginnen."

"Maar nu ze groot zijn, vind ik het wel moeilijk dat ze soms hun favoriete muziek keihard in de kamer laten schetteren. Vaak stuur ik ze dan toch naar hun eigen kamer, omdat ik geen andere plaats heb en zij wel om met muziek bezig te zijn. Ook de piano staat in de kamer en vooral als de heren televisie willen kijken, is dat wel eens een punt van onderhandelen."

Marjan Bults: "Mijn partner vindt vaak dat ik de muziek te hard heb aanstaan en te veel muziek draai. Met de kinderen (10 en 13

jaar) heb ik thuis geen problemen en in de auto doen we om de beurt met de bandjes."

Jos Buurman: "Met mijn kinderen heb ik wel eens problemen over de manier waarop ze studeren. Ze vinden mij te streng, wat ik waarschijnlijk ook wel ben, maar wie kan nou zijn eigen kinderen les geven? Nienke speelt piano en Atse speelt saxofoon. Voeg daar die hoorn van mij bij en u begrijpt dat het niet altijd een lolletje is om naast ons te wonen. Mijn zoon is een verwoed verzamelaar van muziek die - als je die met een kleur moest aanduiden - het meest in de buurt komt van bruin, donkerbruin."

Jos Vernooij: "Ik heb zelden verschil van mening met mijn huisgenoten over muziek. Ik heb mijn kinderen zo vaak meegenomen naar concerten van de Rolling Stones dat ze mijn cd's onder mijn handen weghalen. Vooral toen we de Stones deze zomer voor de tweede maal binnen één week hadden gezien in Landgraaf, hoorde ik overal in het huis muziek van de Stones uit de kamers komen. Heerlijk."

B.C. Damsteegt: "Ik ben volkomen vrij in wat ik spelen of studeren wil, maar houd wel rekening met mijn vrouw. Als ik weet dat ze een stuk niet graag hoort, dan speel ik dat wel op een andere tijd."

Johanniek van der Molen: "Als er echt een generatie tussenzit, doen koptelefoons wonderen."

Xandra Rotteveel: "Het belangrijkste meningsverschil bij mij thuis gaat over de vraag: of klassiek, of kinderliedjes. Meestal worden het kinderliedjes."

Dierbaar concert

B.C. Damsteegt: "Ik spreek niet gauw van een dierbare herinnering in dit verband, maar er zijn natuurlijk muzikale ervaringen in mijn leven geweest die onvergetelijk zijn. Ik noem er één: de eerste opvoering van 'Porgy and Bess' in Den Haag, kort na de oorlog - '47, misschien '48. We waren nog jong, mijn vrouw en ik, en hebben vrijwel de hele voorstelling gestaan op het derde balkon van het Gebouw voor K en W in Den Haag, volkomen wèg van de wereld waren we, door die wonderbaarlijke klankenstroom!"

Siward Tacoma: "Het concert van 'Man Oz Astroman' in het LVC, afgelopen september, was erg goed omdat de bandleden enthousiasme uitstraalden en omdat hun muziek van hoog niveau is."

Jos Vernooij: "De meest dierbare herinnering. Tja, dat is moeilijk te zeggen. Randy Newman solo in het Concertgebouw in Amsterdam was geweldig. Zo rustig achter die piano in het gele licht, dat herinner ik mij nog levendig. En het optreden van de Beach Boys in 1968, die een nachtconcert zouden geven, maar door de mist met uren vertraging arriveerden, zodat het concert pas 's ochtends om half zes begon. Maar het meest dierbaar, ja, dat zijn toch wel de concerten van de Rolling Stones. De apotheose van de Amerikaanse tournee van 1976 in New York. En het optreden in Rotterdam in 1989. Tweehonderd gulden betaalde ik voor een kaartje. Dagenlang was ik er kapot van. Ik zag ze met gesloten ogen voor me en de muziek denderde voort in mijn hoofd. Er straalde zoveel Stones-muziek uit het huis, dat zelfs de burenlucht lachten en begrepen dat ze er even niets aan konden doen. Met het hele gezin zijn we later naar een concert in Keulen gegaan, want dat mochten de kinderen toch niet missen. Ja, en sindsdien zijn ze ook van de Stones gaan houden. Deze zomer hebben we de concerten in Nijmegen en Landgraaf bezocht. 'Later', zei één van mijn dochters op de terugweg in de auto, 'kan ik tegen mijn kinderen zeggen dat we tweemaal per week naar de Rolling Stones gingen'. En toen kwamen die jongens nog een keer, in Rotterdam, zodat ik 's ochtends om half vijf post kon gaan vatten bij het postkantoor. Want waar heb je anders een postkantoor voor?"

Emily Groenewegen: "We gaan regelmatig naar concerten in de schouwburg (bijvoorbeeld flamenco, Flairck, e.d.). De combinatie van kijken en luisteren vind ik iets heerlijks."

Johanniek van der Molen: "Deze zomer woonden we in Boedapest een prachtig concert bij op een grote binnenplaats: een reconstructie van een avond aan het Franse hof, met muziek van Lully en iedereen in bijpassende kleding - orkest, solisten, koor, dans en een nar."

Xandra Rotteveel: "Ik herinner me een recital van de beroemde Russische violist Leonid Kogan, waarbij hij werken van Bach speelde. Het was een formidabel concert in een prachtige basiliek in het Italiaanse Siena. Kort daarna hoorden we dat deze violist plotseling was overleden. Dat maakt zo'n concert nog onvergetelijker."

Jos Buurman: "Ik moet tot mijn schande bekennen dat ik, behalve de door mijzelf te spelen concerten, vrijwel nooit naar een concert ga, tenzij er een specifieke, vakmatige bijzonderheid is. Behoorlijk afgestompt, vindt u niet?"

Favoriete kerstlied

Marjan Bults: "God rest you merry gentleman."

Emily Groenewegen: "Stille nacht, heilige nacht."

B.C. Damsteegt: "Van de vele kerstliederen die ik heb begeleid, gedirigeerd en meegezongen staat 'Nu zyt wellescome' hoog aangeschreven. Maar daarboven staat, denk ik, een hymn uit het Songbook van de Anglicaanse kerk: 'Away in a manger, no crib for a bed'. Het schijnt hier wel gezongen te worden met als beginregel 'Geen wiegje als rustplaats'."

Birgitte Bulgakov: "'Das Lied der Hirten', gezongen door het Kölner Domchor, een oude opname."

Johanniek van der Molen: "Een Frans lied: 'Saint Joseph a fait un lit'. Of vind ik 'Maria die zoude naar Bethlehem gaan' mooier?"

Jos Buurman: "Mijn favoriete kerstlied is iets in de trant van 'Let it snow', of iets dergelijks, toegiften die we met het orkest wel eens spelen ter afsluiting van een kerstconcert."

Xandra Rotteveel: "Ik heb niet een speciaal favoriet kerstlied, maar ik luister graag naar de kerst-cd van Ton Koopman en Herman van Veen."

A. van Zuiden: "Het zijn allemaal kinderliedjes die zich, merkwaardig genoeg, in deze zeer veranderlijke tijd staande hebben weten te houden. Het is te hopen dat dit nog lang mag voortduren."

Siward Tacoma: "Er bestaan geen leuke kerstliederen."

Christmas Songs

Do you like singing Christmas songs
(mostly English-language ones)?
You are cordially invited to a singing evening on
Saturday 23 December

bij Rita DeCoursey thuis (Fagelstraat 39)
tel. 155 886

GEMENGD NIEUWS

* Wateroverlast

Deze zomer is er drainage aangelegd in de Raadsherenbuurt. Zijn er mensen die het verschil al merken? Graag contact opnemen met de voorzitter van de buurtvereniging: Rob Grootenhuis, Fagelstraat 14.

* Gouden Stamper

De prijs voor de beste hutspotmaaltijd bij het buurteten op 3 oktober is gewonnen door: Hanneke Aart, Johan de Wittstraat 30. Gefeliciteerd!

* Gevonden voorwerpen

Op 3 oktober zijn op straat blijven staan: twee witte kunststof klapstoelen. Af te halen bij Rita de Coursey, Fagelstraat 39.

* Cursus Russisch voor beginners

Gaat weer van start in januari, 1½ uur op donderdagavond, bij docent aan huis. Informatie: 071-517 00 63 (Titia Bouma).

* Familieberichten

Geboren:

Op 5 oktober 1995 is geboren: Jurrian, zoon van Karen Verbeek en Joost de Kanter, broertje van Anne-Floor, Van Oldenbarneveldstraat 46.

OPROEP

Voor De Raadsheer die in maart 1996 verschijnt denkt de redactie aan het thema: buurtbewoners en auto.

Dat klinkt heel anders dan muziek, inderdaad.

Wellicht denkt u met nostalgie terug aan lege speelstraten van vroeger. Of wilt u kenbaar maken hoe blij u bent dat u uw auto in onze wijk bijna voor de deur kwijt kunt. Of misschien fiets u alleen maar, omdat u geen auto wilt gebruiken.

We zijn benieuwd!

**het bestuur van de buurtvereniging
en de redactie van De Raadsheer**

wensen u

**Prettige feestdagen!
Gelukkig nieuwjaar!**

Nieuwjaarsborrel

**maandagmiddag 1 januari
16.30 - 18.00 uur**

Fagelstraat 39

**Het bestuur zorgt voor drank
Zorgt u voor een hartig hapje?**

